

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neugodni mirisi u operativnoj sali
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	26.10.2017. godine, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	Vazduh u sali je nepodnošljiv, vidljiv je dim, štipa za oči, izaziva kašalj i glavobolju.
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

Preduzete mjere: 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA.	1. Zaključci provedene interne istrage: -Tokom istrage nije utvrđeno da postoji interni standard, na nivou BHANSA-e, koji definiše kvalitet zraka u radnoj okolini; -Regulatorni okvir po kojem je izvršeno mjerenje radne okoline na lokaciji kontrole letenja je preuzet iz SFRJ i isti je još uvijek u primjeni. Referentne vrijednosti sadržane u ovoj regulativi su blaže u odnosu na važeću regulativu koja se odnosi na ambijentalni zrak. -Mjerenje koje je izvršeno na dan 10.12.2017. godine je izvršeno u periodu kada su vrijednosti polutanata u ambijentalnom zraku bile okvalifikovane kao "Upozorenje", što ne predstavlja maksimalne količine polutanata izmjerene u periodu 2015. godina – 2017. godina; -Ne postoji mjerenje iz koga je moguće utvrditi efikasnost primjenjenih filtera na postojećem sistemu klimatizacije na lokaciji kontrole letenja; -Ne postoji dokumentacija iz koje se može utvrditi da je izvršeno planiranje i prognoziranje kvaliteta zraka kojeg sistem za klimatizaciju dovodi u radnu okolinu, u cilju izbjegavanja korektivnih akcija; -Započet je proces nabavke nadogradnje postojećeg sistema klimatizacije u cilju poboljšanja rada iste; -Nije moguće utvrditi da postoji procjena rizika za navedeni problem u kontekstu neometanog pružanja usluga kontrole letenja i posljedica onečišćenog vazduha (koji je prijavljen kroz izvještaje o događajima). 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.
Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	D3 prema ESARR-u 2, 4D prema ICAO-u Ovaj događaj je prouzrokovao smetnje u radu operativnog osoblja, a što se frekvencije tiče povremeno se dešava.

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	-Utvrđiti potrebu od strane nadležnih za procjenom rizika za rad u postojećim uslovima radne okoline u Operativnoj sali kontrole letenja. -Od strane nadležnih utvrditi mogućnost poboljšanja vazduha u radnoj okolini operativne sale kontrole letenja za (zimsku) sezonu 2017./2018. godina. -Od strane nadležnih utvrditi potrebu za definisanjem internih standarda kvaliteta vazduha u radnom okruženju na nivou BHANSA-e. -Od strane nadležnih utvrditi potrebu za periodičnim mjerenjem kvaliteta vazduha u radnom okruženju Operativne sale kontrole letenja uz analizu iste, uzimajući u obzir kvalitet ambijentalnog zraka. -Od strane nadležnih utvrditi potrebu za propisivanjem jasnog broja filtera, koji su neophodni za neometan rad klimatizacije na godišnjem nivou, u cilju osiguranja zadovoljavajućeg nivoa kvaliteta vazduha u Operativnoj sali kontrole letenja.
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,